

**Vlaamse Onderwijsraad
Leuvenplein 4
1000 BRUSSEL**

**Raad Volwassenenonderwijs
16 mei 2000
RVOL/WNI/ADV/007**

Advies over het besluit houdende de vaststelling van de vakken en de indeling van de vakken in algemene vakken, technische vakken en praktische vakken in het secundair onderwijs voor sociale promotie

1. Situering

Op 20 januari 2000 vroeg de Vlaams minister van Onderwijs in het licht van de geplande onderhandelingen het dringend advies van de Vlaamse Onderwijsraad over het besluit houdende de vaststelling van de vakken en de indeling van de vakken in algemene vakken, technische vakken en praktische vakken in het secundair onderwijs voor sociale promotie.

Naderhand zijn de onderhandelingen uitgesteld en heeft het bureau van de raad gevraagd de gelegenheid te krijgen een advies uit te brengen dat zou kunnen rekening houden met de repercussies inzake de bekwaamheidsbewijzen. Voorts heeft de raad naar aanleiding van een adviesvraag over enkele opleidingsprofielen in het volwassenenonderwijs op 6 maart bij de Minister aangedrongen op initiatieven om op korte termijn gelijkwaardige diploma's secundair onderwijs in het tweedekansonderwijs te kunnen uitreiken.

Daarop heeft de Minister op 26 april 2000 een hernieuwde adviesvraag gesteld, die vergezeld gaat van het ontwerpbesluit inzake de bekwaamheidsbewijzen en bezoldigingsregeling van het personeel zoals het voor advies werd overgemaakt aan de Vlaamse Minister bevoegd voor begroting.

De Vlaamse Onderwijsraad brengt dit advies uit in uitoefening van artikel 22 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs : « Na advies van de Vlaamse Onderwijsraad deelt de regering de vakken in in algemene vakken, technische vakken en praktische vakken. »

Dit besluit geeft uitvoering aan dit artikel. Samenvattend kunnen naast de vakken voorzien in het voltijds secundair onderwijs enkele andere talen als algemeen vak en enkele specifieke technische en praktische vakken in het secundair OSP worden ingericht.

Elk centrum legt een concordantie tussen de vakken van de huidige lessentabel en de nieuwe lessentabel voor aan het departement. De minister keurt de voorgestelde concordantie goed op advies van de inspectie. Zolang de leerplannen niet aan de nieuwe vakken zijn aangepast, blijven de leerplannen van de geconcordeerde vakken gelden.

De Raad Volwassenenonderwijs bracht over een eerdere versie van het ontwerpbesluit op 1 juni 1999 een voorgaand advies uit (RVOL/WNI/ADV/013). Het nieuwe ontwerpbesluit houdt rekening met de meest essentiële bedenkingen.

2. Advies

De Raad voor Volwassenenonderwijs stemt in met het principe van de alignering van vakken in het secundair OSP op analoge vakken van het voltijds secundair onderwijs en met een zekere beperking van het aantal vakkenbenamingen.

Toch dekken vakken met eenzelfde benaming niet altijd dezelfde inhoud. Zo is in het voltijds secundair onderwijs met Grieks klassiek Grieks bedoeld ; in het OSP is daarmee hedendaags (of nieuw-) Grieks bedoeld¹.

De raad stelt vast dat de opsommingen in artikel 1 § 2 en § 3 limitatief zijn. Een aantal toevoegingen aan vakbenamingen van praktische vakken vervolledigen de lijst t.a.v. de vorige versie van het ontwerpbesluit.

Bij programmatie van afdelingen, opleidingen op opties met andere dan de voorziene vakken op de lessentabel zal telkens moeten afgewogen worden of een aanpassing van het voorliggende besluit moet gebeuren. Geheel nieuwe opleidingsinitiatieven kunnen leiden tot nieuwe vakbenamingen. Voor volgende programmatierondes kan de inspectie vooraf bij het advies over de lessentabel nagaan of er geen vakken in voorkomen buiten die voorzien in dit besluit. De raad vestigt er de aandacht op dat de lessentabellen van de afdelingen in programmatie in het volgend schooljaar 2000-2001 nog geen rekening houden met de limitatieve lijst ; ook daarvoor moet de concordantie worden opgesteld tegen 30 april 2001. De raad vraagt een soepele en snelle procedure voor de aanpassingen van dit besluit, voorbereid door een technische werkgroep.

De alignering doet nog vragen rijzen over sommige technische en praktische vakken. Het besluit van de Vlaamse regering van 5 juni 1989 tot vaststelling van de algemene vakken, de kunstvakken, de technische vakken en de praktische vakken in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs en in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs die als centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs fungeren (...) somt specialiteiten op, waarin de technische en praktische vakken worden geordend. De adviesvraag van 20 januari citeerde een definitie van het begrip specialiteit uit een omzendbrief : « een groep van studiecomponenten die het wezenlijke van een specifieke discipline karakteriseren. » Hieruit blijkt dat het begrip specialiteit niet hetzelfde domein als een studiegebied bestrijkt. De raad wil een operationele definitie in het besluit. Dit stelt ook in het secundair onderwijs met volledig leerplan tot dusverre onopgeloste problemen. De raad stelt vast dat deze problematiek nu wordt overgenomen in het volwassenenonderwijs en wijst op de te verwachten problemen inzake reffectaties. De raad wil zowel interne als externe reffectaties zoveel mogelijk vermijden. Voor het schooljaar 2000-2001 vraagt de raad de huidige situatie te bestendigen en geen reffectaties door te voeren.

Dat er geen duidelijke afbakening van 'specialiteiten' voorhanden is leidt vaak tot diverse mogelijkheden, wanneer het erop aan komt een vak uit de huidige OSP-lessentabellen met een opgesomd technisch of praktisch vak van een bepaalde specialiteit in het besluit te concorderen. Voor elk vak waarmee men concordeert kunnen de vereiste of voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen uiteenlopen. Elk centrum legt zijn vakkenconcordantie ter goedkeuring voor aan de minister, die de concordantie goedkeurt op advies van de inspectie. Zo bekomen de leraren een aangepaste onderwijsbevoegdheid, rekening houdend met hun bekwaamheidsbewijzen. In het volwassenenonderwijs moet men uitgaan van de reële bekwaamheid van de leerkrachten, zoniet lopen de cursisten weg.

Hoewel het overleg in het lokaal comité best geplaatst is om de inzetbaarheid van het personeel per centrum te beoordelen, blijft de raad toch bezorgd over sterk uiteenlopende concordanties. De raad drukt zijn tevredenheid uit over het feit dat de overheid er mee zal over waken dat met het oog op transparantie en inwisselbaarheid deze keuzemogelijkheden in toom worden gehouden door een zekere uniformiteit van de minimumlessentabellen te respecteren.

¹ Opgelet: andere bekwaamheidsbewijzen wenselijk.

De raad verwacht dat met de verlengde termijn van indienen, n.l. tegen 30 april 2001, de centra, ook die welke een ruim modulair aanbod hebben, er moeten in lukken een voorstel van concordantie voor te leggen.

Het oogmerk van artikel 4 , namelijk tijdelijk de bestaande leerplannen behouden ondanks de wijziging van de benaming van de vakken in de lessentabellen, kan worden gerealiseerd nu in het ontwerpbesluit ‘opleidingen en opties’ is vervangen door de huidige term ‘afdeling’. De leerinhouden veranderen niet omdat de vakbenaming wijzigt. Het zou overigens niet realistisch en niet haalbaar zijn massaal alle leerplannen nu om deze formele reden voor goedkeuring opnieuw in te dienen. De raad wijst op het verslag van de inspectie over het jaar 1998 dat staat dat talloze leerplannen onlangs zijn geactualiseerd. Daarom stelt de raad volgende pragmatische regeling voor. De inrichtende machten dienen een voorstel van aangepaste lessentabel in waarin ze een verklaring van overgang van de oude naar de nieuwe vakken afleggen. Ze duiden aan bij de nieuwe vakken (met ruimere vakkenbenamingen), welke oude vakken daarin opgaan.

De raad stelt voor om slechts een éénmalige aanpassing van de leerplannen te voorzien, namelijk bij het ingaan van de definitieve opleidingenstructuur.

De Raad voor Volwassenenonderwijs brengt over dit besluit het advies uit op 16 mei 2000 met 17 stemmen voor bij 1 onthouding.

W. Nimmegeers
secretaris

J. Van den Brande
wn. voorzitter